

Szerkesztőség:
Templomudvar 2. sz.
Kiadóhivatal:
Sándor régens-r.
Sürgőnycim: „Délbácska“
Telefonszám: 137.

DÉLBÁCSKA

Paul Szemere

Előfizetési árak:
Egy óra - 15 dinár
Negyedévre 45 dinár
Félévre - 90 dinár
Egyes szám ára:
75 PARA.

NOVISAD, 1922 márcus hó 31

POLITIKAI NAPILAP

III. évf. 67. szám.

Péntek

A magyarság vezetőit

tanácskozássra fogja hívni Pasic miniszterelnök. Ebben a pillanatban nem tudjuk még, de a meghívandók sem tudják, hogy miért hívta meg őket a miniszterelnök. Azonban már maga az a tény, hogy hivatalos kormánykörök a magyarsággal, mint ilyenrel kívánnak tárgyalni, bizonyítja azt, hogy a bácskai és bánáti félmilliónyi magyar számottevő elem az országban. Pasic Nikolának bizonyára vannak céljai azzal, hogy Beogradba hívja azokat, akik a jugoszláviai magyarság élén állanak. Sok féle hír kering erről, de hogy melyik felel meg a valóságnak azt talán egyedül Pasic tudja. Mégis azok, akiknek nevei ott vannak azon a bizonyos listán azzal a tudattal készüljenek fel a beogradi utra, hogy ők az elsők, akik hivatalos személylél, magával a miniszterelnökkel tárgyalnak a magyarság sorsáról. Ez a tudat hassa át őket és ez szólaltassa meg bennük az SHS állam magyarjait. Negyedfél esztendő óta most lép be először a megszervezett magyarság a politikai élet forgatagába. Ezen idő alatt sok mindent megismertünk és a tapasztalatok és hosszú esztendők minden súlyát érezzék akkor, amikor a miniszterelnökkel tárgyalnak. Mufassanak rá azokra a sérelmekre, amelyeket a magyar nép elszenvedett. Gazdasági, kulturális és szociális téren annyi sérelemben és bántalomban volt részünk, hogy a politikáról szinte megfeledkeztünk. Beletörődtünk abba, hogy nem élvezhettük a politikai jogokat, bár az állampolgári kötelességeket — legalább nagyrészt — teljesítettük. Csak fájdalmasan fogadhattuk az egymásután érkező híreket: elvették autonóm iskoláinkat, a földbirtok reformot a magyarság kárára oldották meg és a hivatalokból kizártak bennünket. S mi mindezt elviseltük, mert tudtuk, hogy a józan belátás előbb-utóbb mégis átveszi uralmát és akkor a törvény valóság lesz. Most a miniszterelnök az, aki az első lépést szándékszik tenni a magyarság felé; reméljük, hogy békés jobbot akar nyújtani és nemcsak meghallgatni fogja a magyarság vezetőit, hanem meg is szünteti minden olyan kilengést, ami mindenre alkalmas csak arra nem, hogy előbbre vigye az állam konszolidációját. Ebben mi magyarok részt kívánunk venni, mert a mi érdekünk, hogy rendezett állam polgárai legyünk. Eddig még nem volt alkalom részt venni ezen munkában. A Beogradba menő magyarok lesznek hivatva arra, hogy változtassanak sorsunkon, ez hassa őket át és akkor utjuk nem lehet eredménytelen.

Interpellációk napja

Aki meghalt és mégis él — Az a! Marinkovics sorsa

Beograd, márc. 30. (Eredeti táv.)
A parlament mai ülését délelőtt 11 órakor nyitotta meg dr. Ribár Iván elnök. A múlt ülés jegyzőkönyvének bitelesítése és a formalitások elintézése után áttérnek az interpellációkra.

Benin Szevén interpellációt jegyzett be a belügyminiszterhez a román határkiigazítás ügyében. Miután azonban ebben az ügyben már foganatosították a szükséges intézkedéseket, kéri vegyék le interpellációját a ház napirendjéről.

Marinkovics Voja belügyminiszter válaszolt ezután Divac Nedelykó és társai interpellációjára, amit a Marinkovics helyet letartóztatott Velykovics ügyében jegyeztek be.

A vidovdáni merénylet után tudvalevőleg nagy hajsza indult meg az elmenekült Juhász és Marinkovics után. A múlt év novemberében azután jelentették a lapok, hogy a görög hatóságok Szalonikiben elfogták Marinkovicsot, át is adták a jugoszláv hatóságoknak, de kiderült, hogy ez nem Marinkovics, hanem Velykovics és ez a sok szenvedéstől meghalt. Így írták meg ezt a lapok. Valójában azonban a következő eset történt meg.

Velykovics november 3-án utlevél nélkül átlépte a görög határt, a görög hatóságok letartóztatták, mert azt hitték, hogy Marinkovics. Miután azonban kiderült a tévedés, szabadon bocsátották és Velykovics december 3-án megint csak utlevél nélkül visszajött Jugoszláviába. Velykovics itt olvasta a lapokban,

hogy ő meghalt, eljött tehát Beogradba és érdeklődött aziránt, tulajdonképpen mi is van vele.

Beogradban ezután kihallgatták és ő elmondta elfogatásának a történetét. 1921. júniusában Nisbe ment munka után, de mivel itt nem kapott állást kénytelen volt tovább menni Velezbe. Velezben hallotta, hogy Görögországban szükség van munkásokra. Elhatározta, hogy utlevél nélkül átmegy Görögországba, de itt elfogták, Szalonikibe vitték és 5 napig elzárva tartották. Amikor a fogdából kikerült, kórházba ment. Mikor felgyógyult ismét utlevél nélkül jött vissza.

Krisztán Edbin felel a belügyminiszternek. Ő és társai ugyan nagyon jól tudták, hogy Velykovics már Beogradban van, de kíváncsiak voltak arra, hogy mit fog a belügyminiszter válaszolni a hozzá intézett kérdésre. Görögországban súlyosan bántalmazták egyik alattvalónkat, amit a sajtó is megírt, hogy engedje meg a kormány ezt. A kormánynak többet kell törődni az állam alattvalóival.

Marinkovics Voja belügyminiszter: A kormány nagy gondot fordít arra, hogy külföldön levő állampolgárainkat a hatóságok által semmiféle bántódás ne érje. A jövőben erre még fokozottabban fog ügyelni.

Vászics Milos hadügyminiszter válaszolt még a hozzáintéztett kérdésre, mire az elnök az ülést délután 1 órakor berekeszti.

Genua előtt Rapallo

Olasz és jugoszláv miniszterek tanácskozása

Róma, március 30. (Eredeti táv.)
Római kormánykörökben arról beszélnek, hogy Fakta miniszterelnök és Sanzer külügyminiszter a genuai konferencia előtt találkozni fognak Rapalloban Pasiccsal és Nincsicssel és a rapallói egyezmény végrehajtásáról tanácskoznak.

A berlini bombamerénylet.

Berlin, március 30. (Eredeti táv.)
A berlini rendőrségnek sikerült a Miljukov elleni merénylet tetteseit kinyomozni volt orosz tisztak személyében. Az egyik merénylő Szabolszki Bark Péter a másik Szergius Aboriczky. Szabolszky azt állítja, hogy egy nappal a merénylet előtt érkezett Berlinbe azzal, hogy megölje Miljukovot. Napakon kívül hatan sebesültek meg, ketten súlyosan. A rendőrség megállapította, hogy ez a merénylet csak kezdete volt egy merénylet sorozatnak, amelyet orosz tisztak

terveztek Miljukov és társai ellen. A merényleteket a március hó 10-én tartott gyűlésükön beszéltek meg. A rendőrség az egyik vendéglőben harminc orosz letartóztatott, akik ott már harmadik napja tanácskoztak. Valamennyi pályaudvart megfigyelik, hogy ráakadjanak a merénylők tettestársaira. Szabolszky kijelentette, nagyon sajnálja, hogy Miljukovot nem sikerült megölnie, s hogy helyette ártatlan embernek oltotta ki az életét.

Franciaország Németországot készágyukkal a jóvátételek megfizetésére kényszeríteni

Páris, március 30. (Eredeti táv.)
Dubois, a jóvátételi bizottság elnöke, a bizottság tegnapi ülésén kifejtette, hogy Franciaország egymaga elég erősnek érzi magát arra, hogy Németországot a jóvátétel megfizetésére kényszerítse szükség esetén a francia ágyuk és bagnetek segítségével.

Gyűlést tartanak az iparosok a túl magas megadóztatás ellen

Tárgyalni fognak a dinár eséséről és a forgalmi zavarokról is — A gyűlés alatt zárva lesznek az üzletek

Ujvidék, márc. 30. (A Délbácska munkatársától.) Az 1922. évi adókvetésekkel kapcsolatban a város kisiparosai mozgalmat indítottak, amelynek célja, hogy a túlságosan magas összegben kirovott adó tételek olyan összegre szállíttassanak le, amely — az iparosok felfogása szerint — megfelel teherbíró képességüknek. Emlékeztet a közelmúltból még a kereskedőknek a forgalmi adó behajtási módjait ellen országosan megindított küzdelme, amely teljesen sikertelenül végződött. Hasonlóan országos mozgalommal küzdenek az állambeli háztulajdonosok a lakásrendelet egyes sérelmesnek vát intézkedései ellen, ugyanolyan eredménytelenül. A házigazdák az ország valamennyi városában, sőt nemrégben a fővárosban tiltakoztak, az akció ennek dacára sem tud felmutatni semmi kézzelfogható eredményt. Ennek a legújabb megmozdulásnak is alig lehet más eredménye, mint néhány memorandum, esetleg deputációzás Beogradban. Az eseteknek egyenkénti elbírálása a főszólamiai bizottságok előtt, az egyetlen lehetséges és törvényes mód arra, hogy méltányos esetekben egyes adó tételek megfelelő mértékben lecsökkentessék. Az „an block“ forma, ha skármilyen kedvelt volt is az utóbbi időkben, eredményre aligha vezethet. Végeredményben az iparosoknak ismerniük kell azon módokat, amelyekkel érdekeltek kellőképpen megvédelmezhetik. A közhangulatra jellemző, hogy a szombati gyűlésükön az iparosok foglalkozni kívánnak a dinár elértéktelenedésével és a forgalmi zavarokkal is. Az iparosok ma egyébként a következő hirdményt bocsájtották ki:

Iparosok!

Folyó évi április hó 1-én — szombaton — délelőtt 11 órákor a „Szloboda“ termében Novisadon az iparosság túl magas megadóztatása ellen, továbbá dinárunk elértéktelenedése és a forgalom rendezetlensége ügyében gyűlést tartunk. Az összes iparosok felkértemek, hogy a gyűlésen megjelenni sziveskedjenek, mert sikerre csak összetartás esetén számíthatunk. A gyűlés idejére az összes üzletek és műhelyek zárva maradnak. Vizsgálásra. Az iparosság.

Keddi számunkban már jeleztük, hogy városunk kereskedői is állást kívánnak foglalni a megadóztatás mértéke ellen. A két gyűlést közösen fogják a kereskedők és iparosok — szombaton délelőtt — megtartani a Szloboda nagstermben. A közös gyűlés mindenestre a város lefolyásának ígérkezik és annak eredményei elé várakozással és feszült érdeklődéssel tekintenek a város kereskedői és iparosai.

Egy nagyobb családi ház

nagy kerttel, 2 utcai, 1 udvari lakással és a megfelelő mellékhelyiségekkel azonnal eladó, egy utcai lakás azonnal átvehető. — Bővebbet Futaki-ut 124. szám alatt. 2569-1-2

Vendéglőnek alkalmas

ház Futaki utca 124. sz. szabad kézből eladó Pletikoszić Jácó kőműves mester által, Mátyás király-utca 25. 2593 1-2

Kelet-Európa szabadkőművesei munkára sorakoznak

Budapest helyett Bécs lesz az új központ

Bécs, március 30. (A Délbácska bécsi munkatársától.) A monarchia összeomlása gyökeres változást idéz elő a volt monarchia területén működött szabadkőműves páholyok életében is. A páholyok belső szervezetét illetőleg mindeddig vajmi kevés került a nyilvánosság elé és igen kevesen tudnak arról, hogy 1918. év végéig Budapest volt a kelet-európai szabadkőműves munka központja. Ausztria területén tiós volt a szabadkőműves szervekedés, míg Magyarországon aránylag szabadon terjeszthették a szabadkőműves eszméket.

Prágától Szmirnáiig valamennyi páholy munkájának szálai a budapesti nagypáholyban futottak össze, amely direkt a párisi nagypáholy védelme és irányítása alatt állott. Nagy szerepe volt Pozsonynak, Sopronnak, Nagyváradsáknak, Temesvárnak, Kolozsvárnak, Kassának, Pécsnek is. Magában Pozsonyban 8 német nyelvű páholy volt munkában. Pécs kivételével ezen városok elszakadtak Magyarországtól, a budapesti páholyok ismétletlen intetvenitáltak a magyar kormánytól a Friedrich-féle rendeletek hatályon kívül helyezése érdekében. A magyar kormányok azonban megtagadták a kívánság teljesítését.

Az osztrák, csehszlovák, román, jugoszláv, bolgár, török, lengyel páholyok szétforgácsolt-

sága azonban lehetetlenné teszi a munkának olyan eredményes folytatását, ahogyan azt Párisban kívánják; sűrűn szükségesnek látják az országok páholyait egy új központ köré csoportosítani. Jól értesült egyéntől szerzett információ alapján jelenthetjük, hogy ennek érdekében hónapok óta folytatott tárgyalások azzal az eredménnyel fejeződtek be, a minap hogy nevezett országok páholyainak túlnyomó része csatlakozott ahoz a tervhez, hogy az új központi nagypáholy székhelye Bécs legyen. Előbb Prága mellett foglalták állást a csehszlovák, jugoszláv és román páholyok, az amerikai képviselők azonban olyan határozott állással ragaszkodtak Bécshez és olyan érveket hoztak fel emellett, hogy végre sikerült még a cseh páholyokat is meggyőzni arról, hogy Bécs alkalmasabb a központ megszerzésére.

A bécsi nagypáholy létesítésének alapvető munkáit már megkezdték és egészen bizonyosra veszik, hogy még az idén akcióba is lép a nagypáholy, amelynek egyik legfontosabb feladata az lesz, hogy Magyarországon kiszűkösse a szabadkőműves munkának lehetővé tételét. E törekvésükben az utód államok „testvérei“ számitanak kormányaiknak támogatására is.

Carpentier tréningje

F. Descamps nemcsak menaszjerje Carpentier-nek, hanem mint régi kiváló boxoló a tréningjeit is ő vezeti. Erről a rendszeres munkáról a következő érdekes dolgokat mondja:

— Amikor egy versenyző valamely küzdelmére készül, nem elég, ha csak a boxolás technikai és taktikai részében gyakorolja magát. Számos mellékspórt is kell üznie, hogy testben és különösen lélekben teljesen felkészülten állhasson a ringbe, mert a boxolás nemcsak az öklök, hanem a lelkek küzdelme is.

— Igen fontos a sparring-partner helyes kiválasztása, mert annak mindegy testi és lelki értékét át kell adnia a partnerének csak hogy azt győzelemre segítse.

— A tulajdonképpeni box-tréningnek mindenkor komolyan kell lenni és nem mulhat el egy nap sem anélkül, hogy knock-out-ra (leütésre) ne dolgozzanak. Ez ad erőt és biztonságot.

— George nem erős testű, mégsem kiemelt őt, sőt partnerekül mindenkor nehezebb testsúlyú és kemény öklű boxolókat választott. Igaz, hogy e miatt George néha fáradtságot szülelve, ki akar bujni a tréning alól, de mindenkor sikertelenül.

— Sok hibát követnek el a trénerék abban, hogy túletelik versenyzőiket, és főlegesen, vagy túlerősen massziroztatják. George tréningjét ideálisnak tartom, és ez a következő:

— Korán kel, mert legkésőbb este 10 órákor áyban van. Egy csésze csokoládé és egy darab vajaskenyér elfogyasztása után elmegyünk sétálni, amely fölvtáva járásból és lassu támpófutásból áll. A lefutott távolság mindenkor meghaladja a 10 kilométert. Hazatérve könnyű gimnasztikai és atletikai gyakorlatokat végez és mérsékelten súlyozik is. Ezután jóétvágyal fogyasztja el a villás reggelit. Utána ugy 11 óra körül lefekszik, vagy egy órát alszik. Kora délután nekilát a tulajdonképpeni tréningnek, amely légzési gyakorlatokból, gimnasztikából, szkippelésből, zsákboxolásból, labdajátékból és 3 tréning mérkezésből áll, ami mind egymásután következik szünet nélkül.

A határkiigazítóbizottság befejezte munkáját az osztrák-magyar határon

Szombathely, márc. 30. (Ered. táv.) A nyugatmagyarországi határkiigazítóbizottság befejezte munkáját és el-

készítette a népszövetséghez benyújtandó javaslatát az ideiglenes határkiigazításról. A javaslat szerint Magyarországhoz visszacsatolják: Pomogy községet a Hánság egy részével. Vasmegeyéhez pedig a következő községeket: Lepa, Rendek, Hámortó, Rótfalva, Nagy- és Kisvárdá, Csém, Csajta, Alsó- és Felsőcsatár, Magyar- és Németkeresztes, Horvátlevő, Ponoapáti, Alsó- és Felsőbeléd és Szentpéterfia.

Tőzsde.

Beograd, márc. 30. Dollár 81, csehszlovák korona 146, lei 60:50. London 358, Páris 725, Newyork 82, Milánó 413:40, Prága 150, Berlin 25:325, Bécs 1:175, Bukarest 62:50, Budapest 9:90.

Zürich, márc. 30. Berlin 158, Newyork 515, London 2250, Páris 4625, Milánó 2615, Prága 937:50, Budapest 57, Zagreb 156, Varsó 13, Bécs 6:75, bélyegzett 7.

Budapest, március 30. (Zárlat.) Napoleon d'or 3370—3400, font 3900—3930, dollár 883—892, frank 850—8100, márka 275—285, lira 4:25—4475, lei 630—640, szokol 1645—1655, dinár 10:30—10:40, osztrák korona 11:25—12:25, London 3880—3920, Zürich 17:250—17:350, Berlin 267:50—277:50, Bécs 11:25—12:25, Prága 1650—1660, Milánó 4400—4450, Newyork 888—898, Páris 7975—8050, Zagreb 255—265, Magyarhitel 1940, Osztrák hitel 790, Kőszén 12:950, Salgó 7100, Ganz Danubius 49:000, Rimamurányi 2440, Nasil 21:300, Szlavónia 1380, Adria 8200, Atlantika 2675, Déllvasut 2010 Államvaút 6250, Papir 2625.

Bécs, március 30. Budapest 845, Prága 141, Zagreb 22²/₃, Newyork 7600, Berlin 23:75, lei 53:50

A novisadi terménytőzsde hivatalos jegyzésel március 30 án. Bácskai buza 78 kg. 2^oo kínálat 1730 kereslet 1700, szerémi buza 78 kg. 2^oo lotda vidéki kötés 1700, bánáti takarmányárpa kínálat 1060, bácskai zab kínálat 1230, bácskai tengeri Novisad vidéki kötés 1200, bánáti tengeri becakeréki paritású kötés 1200, nullás liszt zsákkal ab Bácska kínálat 2300, kereslet 2250, kenyérliszt kínálat 2060. Irányzat lanyha.

gazdasági orosz kor nek folytt tevékenys országban itt most v és francia lyek eddi. A Balkán hatalmi p mondatáv Leg itkának olasz ga majd rajt olasz kor Balkán k biztos tá kenyésé delme al kenyésé, kivétel tételével a ydnak E bun és Egyfelől tők köz közeledé Az gajja A vezérő Irányuló séglik v kért ha szág bé pal kér nyívé sít, am szokéva tért és egy ca szinüle nyezője

Az munk szoko szoml hajnal éjszak tömeg vagy szoka cára emell példa törtéi árain mind magi taláb tel, i volt

és e vat ebb ki a kilo adá háé mo ará tu: ror vól áll am pó vo ter plá er ra se vá

Beograd mellett kiáradt a Száva

Beogradi mozaik — Ujjáépül a főváros Arad a Száva

Beograd, március 30. (A Délbácska munkatársától) Beograd előtt vízrel elárasztott mezőkön halad át, a reggeli gyors. Jobbról-balról tengerré vált a mező. A fák méternyire vízben állanak, s a töltés alatt állg arasznyira, csobog a Száva szürke vize. Áradás van. A délelőtti napsugár fehéren és fénylően omlik végig a Szávarparton. A beogradi tetőről barnán lnt alá a Moszkvaszálló monumentális épülete . . .

A beogradi-utca

forgalma megkétszereződött a tavasz óta. Magánfogatok, automobilok, villamosok, kopott teherautók, konflisok és kétkerekű kordék tarka összevisszasságban nyüzsögnek az uttesen. Az uton is, a járdái is embertömeg gomolyog. A beogradi-utca külső képének nincs egységes stílya. Ami fővárosi benne, az furcsa keverékben vegyül össze azzal, ami tipikusan vidéki. A járda képe is az, ami az uttesté. Ott díszes autók mellett kordé vánszorog, a járdán a legujabb divatu párisi toalett mögött ószerbiál viseletben topog néhány paraszt. A folytonosan nyüzsögő, kavargó utcai élet minden másodpercben változó kaleidoszkopja az, ami az európai metropolisokat juttatja eszünkbe.

Az érkező idegennek az a hatalmas lendületet vett építkezési láz tűnik fel először, amely, ha ebben az ütemben folytatódik, néhány év alatt teljesen újjáépíti Beogradot. Alig van utca, ahol ne merednének egy egy épülő ház előtt hatalmas gerendaállványok, létrák és téglá felvonók.

Beogradban közel ezer ház építkezése folyik ebben a hónapban.

A Szávarpartól néhány száz méternyire, a főváros egyik legszebb helyén befejezés előtt állanak az új egyetem építkezései. Az ötemeletes palota lesz Beograd legnagyobb középülete. Vele szemben egy beogradi bank épít hasonlóan nagykiterjedésű, szintén ötemeletes palotát, amelynek földszin'i helyiségében harminc üzletet fognak elhelyezni. Az amphitéatrumszerűen kiépített új királyi palota második szárnyának kiépítését is nemrégben fejezték be. A gyönyörű épület, amely remeke a tervező művészetnek, legkisebb részleteiben is csodálatosan szép. A monumentális királyi palota ma bizonyos kincse a fővárosnak. Be-fejezés előtt áll az új Opera építése is, amely a főváros egyik legszebb terén kapott méltó helyet. A félig már elkészült, sötétszürke épületkolosszusnak sok a bámulója most is.

Az üzletek forgalma

óriási. Beogradban nincs panaszkodó kereskedő. A kirakatok színpompás és dus ragyogását nagyrészen francia áruk adják meg, ellentétben a nagyobb vidéki városok bécsi divatimportjával. A kirakatok megbecsülhető értéke bizonyos reprezentálja a nemzeti vagyont. A kávéházak és vendéglők a nap minden részében zsufoltak és ebben az állandó forgalomban mindenesetre kifejeződik a főváros idegesen fűtött és föltétlenül nagyvárosias élete.

Ujságolvasó

annyi van Beogradban, mint talán sehol másutt. Minden órában megjelenik egy-egy ujság és minden ujság jól megy. A betűhőség szinte föltűnő epidémia Beogradban s éppen ez a körülmény hat fejlesztőleg arra a sajtóra, amely az utóbbi évek alatt számban az ötszörösére emelkedett. Az utcákon minden második ember ujságot olvas.

Fény és árny

Az egyik kávéházba egyenruhás orosz tiszt lép be. A vállán lévő distinkció szerint magasrangú tiszt. Borotvált és szenvedésszántotta arcáról intelligencia sugárzik le. Amint elmegy az asztalok mellett, halkán mondja: — Politika . . . Vreme . . . Novosti . . .

Az ezredes ur ujságot áruí. Az egész magatartásában van valami, ami szívememerkol.

Az étlapok árai

egyenlők a vajdasági városok vendéglőinek

áralval. Beogradban csak keleti drága: a lakás és a bérkocsi. Az előbbi a mindenütt divatos lakáshiány okozza, az utóbbiál viszont igazuk van a bérkocsisoknak: a beogradi gránitkocakakon semmiféle fuvar nem sok azért a rázásért, ami kocsisnak és utasnak egyképpen kellemetlen. Viszont a villamos olcsóbb, mint Novisadon. Dehát ez nem főváros.

Karakterisztikum

a fejlődés átmeneti stádiumában levő főváros utcáin az a furcsa kép, amelyet a négyemele-

tes, modern paloták közvetlen szomszédságában elhelyezkedett, roskadó félben levő, öreg és egészen összelaposodott földszintes kunyhók nyújtanak. Végső kiirtásuk a beogradi városszépítészeti program feladata. A főváros

vonatösszeköttetési

elsőranguak Majdnem minden órában van érkező és induló vonat. A főpályaudvaron nyüzsög, tolongás, óriási forgalom, de példás rend és szigorú igazoltatás van.

Az utódállamok vámszövetsége

A ljubijanaí és genuai értekezlet

Bécs, márc. 24. (A Délbácska tudósítójától) Hirt adunk már arról, hogy a kisanant miniszterelnökkel még a genuai konferencia előtt, tehát két héten belül, a szlovén fővárosban, Lyublyanában tanácskozásra ülnek össze. Bécsi diplomáciai körökben úgy tudják, hogy az utódállamok vámunlójával a ljubijanaí konferencián is foglalkozni fognak. Arra gondolnak, hogy erről a kérdéstről a genuai konferencia előtt megbeszélést kell folytatni, hogy amennyiben a nemzetközi értekezleten ennek a gazdasági együttműködésnek kérdése mégis napirendre kerülne, ott már legalább elvi nyilatkozatot tehessenek.

Erre az előzetes tanácskozásra a magyar kormányt is meg akarják hívni. A genuai konferencia után részleteiben is megbeszélnek az utódállamok vámunlóban való egyesítését és lehetőleg keresztül akarják vinni, hogy ezen a tanácskozáson valamennyi utódállam részt vegyen, a szorosban a kisanthoz tartozó államokon kívül, tehát nemcsak Ausztria és Lengyelország, hanem Magyarország és Olaszország is. A vámunló eszméje tavalevően belellik a Benes-féle nagy tervbe és ennek megfelelően, különösen cseh körökben kardoskodnak a

megvalósítás érdekében.

Ez ügyben egy mértékadó magyar politikus így nyilatkozott tudósítónknak:

— Az utódállamok között létesítendő vámunló híre újában több külföldi lapban is megjelent. Az egész kérdést és mindent, az utódállamok vámunlójára vonatkozó hirt a legnagyobb fenntartással kell fogadni. Magyarország mindent meglett, hogy gazdasági izoláltságából kikerülhessen és kereskedelmi és gazdasági összeköttetéseket szerezzen a kisanant államaival. Ez csupán Csehországgal sikerült és ezzel is csak bizonyos részletekben. Éppen ezért ezeket a híreket a legnagyobb óvatossággal kell fogadni, mert erre vonatkozólag még egy részről sem történt konkrét lépés. Magyarországnak viselkedéséről abban az esetben, ha felszólítanak az utódállamok vámunlójában való részvételre — ennek következtében még csak beszélni is koral. A kezdeményező lépés, ha egyáltalán tervbe van véve, a kisanant részéről várható, amelynek miniszterelnökkel csak a napokban fejezték be beogradi értekezletüket. Mig az a kezdeményező lépés nem történik meg, mindenféle hír pusztá hír, komoly alap nélküli kombináció.

Földadták Károly excsászárnak az utolsó kenetet

Páris, március 30. (Eredeti táv.) A „Matin“ jelenti: Sixtus pármal herceg szerdán délelőtt Funchalból táviratot kapott, mely szerint Károly ex király állapotában rosszabbodás állott be. Az orvosok baloldali tüdőgyulladást állapítottak meg, amely a jobb oldalra is átterjedt. A láz 39,9 Róbert főherceg is megbetegedett és tegnap óta lázban fekszik Ottó főherceg is. Sixtus párisi tanárt óhajt Funchalba küldeni.

Madridból Bécsbe távirat érkezett, amelyben a volt király házi orvosát, dr. Delug kormányzósági tanácsost megkéri, hogy utazzék hozzá. Dr. Delug a távirati meghívás következtében holnap már utra kel. Az utazás költségeit magángyűjtés útján szerezték meg; háromnegyed óra alatt negyedmilió osztrák koronát gyűjtöttek össze, ami elég az utazási költségekre. A külföldi missziók az utlevelek megszerzésénél nagy előzékenységet tanusítottak, ami

által lehetővé vált az orvos elutazása.

Budapesti jelentés szerint ott ma Károly halála hírért terjesztették. Ez a hír azonban misztifikációnak bizonyult és onnan ered, hogy a magyar távirati irodát valaki a miniszterelnökség sajtóosztálya nevében felhívta és közölte vele a halálhírt. Az illető ellen szigorú vizsgálatot tettek folyamatba.

Bécs, március 30. (Eredeti táv.) Tegnap este a lisszaboni püspöktől távirat érkezett, hogy Károly állapota annyira válságosra fordult, hogy kénytelenek voltak az utolsó kenetet feladni. Bécsben attól tartanak, hogy dr. Delug már későn érkezik, mert Károly már harmadszor kapta meg a spanyol betegséget, mely most kétoldali tüdőgyulladással párosult. A többszöri betegség a beteg ellenálló erejét már annyira meggyöngyöztette, hogy katasztrófától lehet tartani. Ma délig nem érkezett újabb távirat Károly állapotáról.

Amerika a genuai konferencián követelni fogja a leszerelést

Franciaország nem akar tudni a békeszerződések revíziójáról — Éles ellentét az amerikaiak és a franciák között

Bécs, március 30. (A Délbácska tudósítójától.) A genuai konferencia előcsatározásának kulisszatitkaiban hivatalból tájékozott bécsi diplomata érdekesen ismertette előttem annak a kiélezett ellentétnek a részleteit, amely a leszerelés kérdésében Franciaország és az Egyesült Államok között fennáll.

Franciaország tavalevően azt igyekszik keresztülvinni, hogy Génuban sem a békeszerződések, sem a jóvátételek, de főként a leszerelés ne kerüljenek szönyegre. Ennek ellenében viszont Amerika legintenzívebben éppen a leszerelés problémáját akarja boncoltatni és a francia militarista politika el-

HIREK

LENIN

Bizonytalan hitelességi távirati tudósítók hírvil adják, hogy meghalt. Meglehet, mire a sorok írónak, a simbirski kántor fia már halottan és csendesen pihen abban az orosz földben, amelyet hiába akart felszabadítani. Emléke nemcsak ott él, ahol az utolsó cár martírjainak agyveleje loccsant a véres kaszárnyafalra. Az egész orosz államrend nemcsak a terror és borzalom, de néhány fanatikusán kívül akarás, könyveinek gondolatai és a forradalmi Oroszország belső struktúrájának egynéhány pillére őrzik azt a történelmi koncepciót, amelynek el kellett buknia abban a pillanatban, amikor a törékeny teória az évezredek előítéletekkel, egy patinás kultúra minden értékével, a kapzsiság minden gonoszságával és a lomha kényelmesség minden butaságával teletűzdelt rögre ért. Személyét a gyűlölet szemével és az elfogultság mértékességével ma nem lehet felmérni. Amúgy akart, több volt a lehetőségeknél és ha talán nem volt próféta, Európa Pálátus volt, amikor hunyt szemmel türe az orosz és seg országútnak a mindennél borzalmasabb éhhalálba vándorló embermilliókat. Ha meghalt, ezek kísérték utolsó útjára. Övegyek és terrorjuk, hőhérok és minden állam száműzött bolsevikjai, néhány munkászenekar és gyászbeszédekben néhány csonka gondolat. Forradalmárt temethettek azon a temetésen. Akik itélnek akarok fölötté, vándoroljanak a járák rabslógának sírjától Galilein keresztül Ferrerig. Mindennyiben ugyanazon sors és egyazon végzet. Az emberiség álmai nem változtak semmit az utolsó hater év alatt. Lenin ha észreveszi majd az emlékművet sírja fölött, meg fogja érteni, hogy még a temetésben sincs egyenlőség. S ha nem halt volna meg, bizonytal megbocsátja ezt a korai nekrológot, mondván: megbízhatatlan a kapitalizmus hárszolgálat... (cs)

leni célzattal hozta most nyilvánosságra az Egyesült-Államok kártérítési követelését és hangoztatja oly félreérthetetlen tendenciával, hogy mennyivel tartoznak neki az európai államok. Amerika nem engedni leszorítani a nemzetközi diplomáciai fórumról a leszerelés kérdését, mert a fegyverkezés, a militarista politika most már nemcsak, hogy nem érdeke az amerikai tőkének, hanem egyenesen kárára van annak. Amerikai diplomaták helyeztetik el semleges európai államok lapjaiban azokat a közleményeket, amelyek ríktó színekkel festik a francia militarizmus nem csökkenő lendületét és ennek a francia militarista politikának káros befolyását egész Európa gazdasági és politikai életére.

Hangoztatják az amerikaiak azt is, Franciaország nem fizeti még kamatait sem az Egyesült-Államokban fennálló adósságainak. A francia államadósság az utolsó 3 évben 156 milliárd frankkal emelkedett, de azért nem akar lemondani a rettenetes összegeket igénylő fegyverkezéstről. A kardcsörtető francia politika rovására írják az amerikaiak egész Európa és főleg a háborút viselt országok gazdasági kríziseit, amelyek sulyosan érezhető hatással vannak az Unió gazdasági életére is. Ez az oka, hogy Amerika ragaszkodik a leszerelés kérdésének napirenden tartásához és ezért veszik bizonyosra bécsi diplomáciai körökben, hogy Genuában is megvitatás tárgyát fogja képezni ez a nagyhorderejű kérdés.

A diplomácia titkaiból

Egy francia miniszterelnök, aki bámultá Vilmos császárt. — Miért bukott meg Delcassé?

Páris, márc. 30. Paléologue volt nagykövet és volt külügyminiszter, angol biztatásra, a most köteendő francia—angol szövetség alkalmából a Tempsben érdekes nyilatkozatot tesz közzé.

Elmondja, hogy 1905-ben Delcassé akkori külügyminiszter, angol biztatásra, meg akarta teremteni a francia—angol szövetséget, de Rouvier miniszterelnök ezt megakadályozta, attól tartva, hogy Németország ezt ellenséges aktusnak fogja tekinteni és háborút indít Franciaország ellen.

Mikor 1905. április 22-én Marokkó miatt a német—francia viszony kiélezedett, Delcassé Paléologueot Berlinbe küldte, hogy ott Bilhorad francia nagykövettel tárgyaljon. Mikor hazatért, Delcassé megnyugodva közölte vele, hogy nincs baj és Rouvier részt vett a német nagykövet ebédjén. Radolin párisi német nagykövet a következőket táviratozta Bilhorad kancellárnak erről az ebédről:

— Rouvier miniszterelnök kijelentette nekem, hogy ő élénk bámullat van elvele a német császár iránt. Kétszer is hangsúlyozta, hogy Franciaország mindenáron a békét akarja, s hogy a legívalabtról sem gondol revánusra. Végül azt mondta, hogy ha közöttük nem jönhetne létre egyezség a marokkói kérdésben, a kormányok közvetlenül tárgyaljanak. Bizalmasan egy embere utján azt is közölte vele Rouvier, hogy szívesen el fogja ejteni Delcassét.

Pár nappal később Miguel báró német követéségi titkár határozottan kijelentette a francia miniszterelnöknek, hogy Németország nem akar többé Delcasséval tárgyalni. Közölték azt is Rouvierrel, hogy a német kormány tudja, hogy Delcassé szövetségeket akar kötni Franciaország és Anglia között, de ha ez megtörténik, Németország azonnal megtámadja Franciaországot.

Rövid idő múlva Delcassé beadta lemondását.

— **Április 5-én közgyűlés.** A tegnapi tanácsülésen elhatározták, hogy a kibővített városi tanács közgyűlését szerdán, április hó 5-én tartják meg. Remélhetőleg nem fog semmilyen újabb akadály felmerülni, aminek következtében a közgyűlést ismét el kellene halasztani.

— **Elbocsájtások az újvidéki postán.** Az állami alkalmazottak elbocsájtását már megkezdtek. Újvidéken a posta volt az első, ahol redukálták az alkalmazottak számát, azonban csak Nagy László segédtisztet és Schlemender József postaszolgát bocsátották el.

— **Megdrágul a távirat.** Április elsőjétől kezdve a belső fordalomban a távirati díj szárazként 30 para. Külföldi táviratoknál a frankot 15 dinárban számítják.

— **Az Isztina plakátjai.** Megirtuk, hogy a rendőrség a múlt héten elkobozta az Isztina plakátját, a nagy tábla most az ügyészség folyosóján várja, hogy további sorsa felől döntsének. Tegnap egy kisebb hirdetéssel igyekezett az Isztina a közönség figyelmét magára felhívni, azonban az is elődjének a sorsára jutott. Egy óra után megjelent egy rendőr az Erzsébet előtt és késszel megszabadította a hirdetőt az oszlophoz erősített kötelékeltől, azután pedig bevitte a rendőrségre, ahol elkobozták jelentették ki és az eljárás a második plakát ügyében is megindítják az Isztina szerkesztője ellen.

— **Újabb 600.000 munkás munkanélkül Londonban.** Londonból jelentik: Mint-hogy a fémipari munkások és munkaadók közötti tárgyalások eredménytelenek maradtak, a fémipari munkások április ötödikétől a munkásokat kizárták. Ezzel mintegy hatszáz ezer ember marad munkanélkül és ezek közül 250 ezret máris kizártak az üzemekből.

— **Eladták Mária Terézia nyakékét.** Budapesti tudósítónk jelenti: A Matin szerinti a Habsburgok családi ékszerel közül Mária Terézia százkilencvenhat gyöngyszemből álló nyakéke gazdát cserélt. A királyi ékszert egy Franciaországban tartózkodó angol istállótulajdonos öt millió frankért vette meg.

— **A beiga trónörökös eljegyzése.** Brüsszelből jelentik: Lipót herceg, a beiga királyi pár legidősebb fia, legidősebb eljegyzés Jolanda olasz hercegnőt.

— **Megszűnt a famunkások sztrájkja Budapesten.** Budapestről jelentik: A sztrájkoló faipari munkások és a munkaadók meg egyeztek és így a sztrájk befejezettek tekintendő. A munkások már holnap felveszék a munkát.

— **Petőfi matiné Becskerekereu.** Becskerekreki tudósítónk jelenti: A veliki becskerekreki állami főgymnásium magyar tan nyelvű osztály keretében alakult „Testvériség” önképzőkör április hó 2-án d. e. 11 órai kezdettel a főgymnásium tornacsarnokában Petőfi-matinét tart a következő műsorral: 1. Udvozilo besaed. Mondja Bárány Béla, az önképzőkör vezetőtanára. 2. Nyitány: Doppler „lika” c. operájából. Zongorán játékok: Bárány Mária III. és Bárány Erzsébet VI. o. t. 3. Petőfi: „Az örfült.” szavalja Nozdrovicky Elemér VII. o. t. 4. „Mi füstölög ott a szék” előadja a főgymnásiumi ének és zenekara. 5. Várady A. — „Kun L.” Petőfi a „Hortobágyon” meodráma. Szavalja. Czoufal Oga VIII. o. t. kizérik: zongorán Guttman Maralit VIII és Slinger Erzsébet VI. o. t. hegedűn Rusznák Antal VIII. o. t. 6. Liszt: II. Rapszódiaja. Zongorán játékok. Adorján József VII. és Kuszling Jenő VII. o. t. 7. „Petőfi élete és költészete.” Irta és felolvassa Loch József VIII. o. t. 8. „Éj van csender.” Előadja a főgymnásiumi ének és zenekar. 9. „Ilyen az A föld” óda szavalja a szerző Eibenschüta Ilona. VIII. o. t. 10. Tóth István „Induló.” játéka a főgymnásiumi zenekar.

— **Mennyi rádium van a világon?** Miodőszre százhatvan gramm, ahogy Rutherford angol tudós megállapította. Ebből negyven gramm van Európában és 120 gramm Amerikában. A rádium grammjának 20 ezer foost sterling az értéke, s így az egésznek három millió kétszáz ezer foost sterling. Aki nagy számokat akar, számítsa ki, mennyi lesz dinárban magyar koronában orsztrák koronában lengyel márkában és orosz szovjetrubelben.

— **Egy amerikai sírja.** William Hougton amerikai gyáros végrendeletében azt a kívánságát fejezte ki, hogy ha meghal, temetését adják át a tengernek. Az örökösök teljesítették a kívánságát és a sírt a tengerbe dobatták. A sírt a tengerre, s miután a lelkész elmondotta imáját, s a koporsót virágokkal betakarták és lebecsátották az ocean mélyébe.

— **Párisban reformálni óhajtották a színházakat.** Azt tartják, hogy sok pénzért keveset élvez a közönség. Nagyobb tevékenységre kívánják szorítani az igazgatókat, de a művészeket is. Ne kezdjék kilenc órakor az előadásokat, ne adjanak csupán estenként egy darabot, három-négy fölvonásosat s ne tartanak olyan óriási pauzákat. Azután mentsek meg a publikumot a zaklatástól. Ma külön kell megvenni a programot, fizetni a ruhátárosnak, borra-vót adni a jegyzedőnek kívül és annak, aki a teremben megmutatja a helyet (piaceur). Mindezeket az apró kiadásokat vlezze ezután az igazgató, illetve honorárisa ő jobban a kiszolgáló személyzetét és nyujtsen minden befőpőnek egy rendező műsort. A lapok elkezdtek követelni a reformokat: a közönség pedig szal felelt a fölívására, hogy sztrájkba lép, ha nem segít nek a bajokon. Tényleg, a színházak bevételei újév óta nagyon megcsappantak. Február hónapban a tíz százalékos luxus adó, a színházak és mulatóhelyek után, nem hozott az államnak csak 4858000 frankot. E sovány bevételek megijesztették az igazgatókat annyira, hogy Alphonse Frauck ur, szövetségük elnöke, odanyilatkozott, hogy haladéktalanul megkezdik a tanácskozásokat.

— **A világháború statisztikája.** Marlin francia képviselő hiteles adatai alapján összeállította a világháborúban résztvevő hadi-elő államok embervesztését halottakban és eltűntekben. A statisztika szerint Franciaország vesztesége: szárazföldi hadsereg egy 383 ezer 850, haditengerészet 11 ezer 588, Nagybritánia: szárazföldi hadsereg: 869 ezer, haditengerészet: 33 ezer 198, az Egyesült Államoké: szárazföldi hadsereg: 77 ezer 844, Oroszországé:

gazdasági orozs kori nek folyó tevékenys országban itt most v és francia A Balkán hatalmi p mondatáv

Leg Hükának olasz ga majd saj olasz kor Balkán k biztos tá kenység delme a kenység, kivétel t tetésel a ydnak E bun és Egyfelől tők köz közeledt

Az gajta A vezérlo Irányuló séglik v kért ha szág bé pai kér nyüvé sét, am szokéva tért és egy na szinüle nyezőj

Az

munka szoko szoml hajnal éjszak tömeg vagy szoka cára emell példa törtéi árain mind magi taláb tel, i volt

és e vat ebb kl a

kilo adá háé mo ará tu's ror vól

áll am po vo ter pl er ra se vá

szárazföldi hadsereg: 462 ezer 391. haditengerészeti: 3160. Németországé: szárazföldi hadsereg: két millió 584 ezer, 190. haditengerészeti: 34 ezer 847. A kereskedelmi hajózásban Franciaország 923 ezer 335 tonnát, Anglia 6 millió 280 ezer tonnát, Amerika 397 ezer tonnát veszített.

— **Uj sportegyesület alakul.** A noviszádi Joghallgatók és ügyvédjelöltek vallás és nemzetiügyi különbség nélkül felkérjük, hogy április hó 2-án délelőtt 11 órakor a törvényes épületében megjelenni sziveskedjenek egy Sportklub alakításának megbeszélése végett. Az ideiglenes vezetőség.

— **A Bortermelők Egyesületének közgyűlése.** A noviszádi Bortermelők Egyesülete ezúton értesíti tagjait, hogy f. évi április hó 2-án vasárnap délután 3 órakor tartja évi rendes közgyűlést, a noviszádi Hitelszövetkezet helyiségében. (Epre-u. 16.)

— **Gyilkos, ki levágta áldozatainak fejét.** Békéscsabáról jelentik: Szombaton reggel Békéscsaba közelében, Békéscsanyán meggyilkolva találták Kanász János gazdálkodót, annak feleségét és húsz éves leányát. A három holttestet le volt fejezve és fűjükön és testükön felszeccsapások nyomai voltak láthatók. A lakás teljesen fel volt forgalva. A csendőrség megállapította, hogy a gyilkosságot Kovács Gábor békéscsabai lakos követte el, akit el is fogtak. Kovács bevallotta, hogy boszúból ölte meg Kanászt, akiknek régi haragosuk volt. Pénteken este részegen beözöngölt Kanász házába és az ajtót nyitó Kanászt fejével agyonverte, az asszonyt és a leányt pedig azért ölte meg, nehogy előrujják. Amikor már valamilyen holtan feküdtek a földön, levágta áldozatainak fejét. Borzalmas tettét nem tudja megmagyarázni és önkívületi állapottal védekezik.

— **Egy hold föld bérlete — 14 ezer korona.** — A Síd közelében fekvő kis Püspöki község a napokban nyilvános árverésen adott bérbe 16 hold közlekedési földet. A parcellákba osztott szántóföld holdjainak évi bérét az árverezők 14 ezer koronára verték fel. Ez a legmagasabb bérösszeg, amit eddig egy hold földért a Szerémságban fizettek.

— **Ingyen vízum amerikai utelvelekre.** Az északamerikai Egyesült Államok biogradi képviselete a kölcsönösség alapján ingyen ad utlevélvizumot az amerikai Egyesült Államokba és vissza az állambivatalnokoknak, az önkormányzati (kerületi és községi) hivatalnokoknak és a hadsereg tagjainak, személyi irásuk alapján. Ez az előny vonatkozik az utazó hivatalnokok feleségére és gyermekeire is, hogyha közös az utlevélük, amely rokonság azonban hivatalosan igazolandó. Az utlevélvizumot ingyen adják, tekintet nélkül arra, hogy vajjon az illető hivatalnok hivatalosan utazik-e, vagy csak mint magán személy.

— **A drágasági pótlék.** Biogradból jelentik munkatársunk. A pénzügyi bizottság ma ülést tartott, amelyen az alacsonyabb rendű fokozatu tisztviselők és szolgák családi pótlékáról tárgyaltak. A mai családi pótlékok szerint a szolgáknak hivataliszojának több a fizetése, mint a főnököknek. Ezen akir változtatni az új fizetési szabályzat.

— **A tiranal albán kormány** ma közönséglevelet küldött Biogradba, meri a kormány elismerte Ahmed bég kormányát

— **Tanügyi konferencia Párisban.** Április hó elején nemzetközi tanügyi konferencia lesz Párisban, amelyen jogszáviát Radojevic Vlado dr. a közoktatásügyi minisztérium felügyelője képviseli.

— **Havazás Montenegróban.** Cetinjeből jelentik, hogy egész Montenegróban két nap óta havazik. A forgalom több helyen szünetel.

— **A genuai delegáció.** Mután Sztójadinovics és Todorovics dr. nem mehettek Genuába, helyettük Vrbazic, a zagrebi Lessák-tóló Bank igazgatója és Markovics az Uprava Fondova igazgatója utaznak el.

— **A filmről dirigált zenekar.** Bécsből jelentik tudósítónk: A jövő hét folyamán egy érdekes perrel fog foglalkozni az egyik bécsi kerületi bíróság. Felix von Weingartner, a híres zeneszerző, komponista és dirigens, a bécsi filharmonikusok dirigense és a bécsi Népepera

igazgatója, a háború előtt igazgatója volt a berlini udvari operának. Ott azonban súlyos differenciái támadtak az intendánsal, aki őt igazgatói állása elhagyására kényszerítette. Weingartner említett a német császári udvar ellen pert indított, amely annakidején művészi körökben óriási feltűnést keltett. Ennek következtében bojkott alá vették a világhírű muzsikust Berlinben, mely még most is tart. Hogy berlini hívelt némileg is kielégítse, Weingartnernek az a gondolata támadt, hogy filmről vetítve lépjen fel mint dirigens. Érintkezésbe lépett tehát a „Messter“ filmvállalattal, amely őt fejlette bizonyos darabok dirigálása közben. Az így nyert filmet bemutatják a zenekarnak, a mely most már a filmen dirigáló Weingartner tempóit követheti, annak intenciói szerint játssza a megfelelő darabot, úgy, hogy a híres mester távollétében is Weingartner-zenét élvezhetnek a berliniek. Most azonban előlépett a reklámszöveg dolgozó híres vagy hírhedt Hans Heinz Ewers német író, aki a dirigens-film eszméjét magának vindikálja és azt állítja, hogy már négy éve tárgyal a Messter-filmvállalattal. Kérészetet indított tehát Weingartner Felix ellen a szerzői jogok reáuházása érdekében. A per, amely zenei körökben óriási érdeklődést kelt, a jövő hét folyamán kerül eldöntésre az egyik bécsi kerületi bíróság előtt.

— **Az Ibár áradása.** Az Ibár folyó kiáradt és elöntötte a rigómezei M. tróvát. A városban némely helyen méter magas a víz. Igen sok ház összedült. Az okozott kár tíz millió dinár.

— **Magyarország ismét Lengyelország felé orientálódik.** Miként már jelentettük, a lengyel kormány a múlt hetekben avval a kéressel fordult a magyar kormányhoz, küldjön megbízottakat Varsóba egy magyar—lengyel kereskedelmi és áruforgalmi szerződés megkötésére. Lengyelország az utóbbi időkben folytatott politikája miatt, miként a „Délbácska“ bécsi szerkesztősége most jelenti, a magyar kormány vonatkozó delegációt küldeni, azonban mégis győződött az a felfogás, hogy Magyarország meg kell ragadnia az alkalmat és be kell bizonyítania, hogy cselekedeteiben nem érzelmű momentumok vezetnek, hanem reális gazdasági politikát folytat. Ezért a budapesti kormány elhatározta, hogy a delegációt összeállítja és az még ebben a hónapban Varsóba utazik a tárgyalások megkezdése céljából. Ezzel kapcsolatban egyes magyar politikusok ismét a mellett kardoskodnak, hogy Magyarországnak az események ellenére is Lengyelország felé kell orientálnia.

— **Az angol király beperelte az Egyesült Államok elnökét.** Rendkívül érdekes pör indult meg az amerikai Forth Worth (Texas állam) kerületi bírósága előtt. A pörben nem kisebb személyek állnak egymással szemben, mint V. György angol király és Harding az Egyesült Államok elnöke. A felperes az angol király, aki keresetében azt adja elő, hogy a Rock Island vasutársaságnak a háború folyamán 1079 dollár értékű marhavast kellett volna szállítani az angol udvar részére. A husszállítvány azonban sohasem érkezett meg és ezért az angol király kártérítést követel. Minthogy pedig a háború alatt a vasutak a kormány kezelésében állottak, a felelősséget az Egyesült Államok nevében Harding elnöknek kell vállalni. Így került a két államfő szembe egymással az egy kártérítési pörben — legalább is ezt írják az amerikai lapok.

— **Ekekiállítás.** Amint a gazdaközönség figyelmét már korábban felhívtuk az „Umer Pfüge“ (vaddisznó védjegy) gyárossal itteni képviselőjük, Oehler és Blattmann által Novigrádon (Ujverbász) április 2-án délután fél 2 órakor ekekiállítást rendeznek, mely alkalommal a legkülönbözőbb rendszerű ekekkel próbázásokat fognak végezni. Azt hisszük, hogy ezek a bemutató szántások minden gazdára nézve különös érdekességgel bírnak azért azoknál a nevezett cég minden érdeklődőt szívesen lát.

— **A csehszlovák kormány listét vásárol Budapesten.** Budapestről jelentik lapunknak a „Wiener Auslandskorrespondenz“: A prágai kormány megbízottja, illetőleg bevándorlója már napok óta Budapesten tartózkodik, hogy a függőben levő rozlisztügyet végleg lezárja. A budapesti malomérdekeltsé-

gek körében azt hiszik, hogy kilátás van arra, hogy a csehek a cseh korona árfolyamának emelkedése következtében nem tartanak majd mereven igényt az opciójuk értelmében nekik járó 4000 vagon rozlisztra. Ezzel szemben cseh kereskedelmi körök felfogása szerint a prágai kormány az egész lekötött quantum leszállítását követeli.

— **Tüntetés Zagrebben.** Tegnap Angyelkovics nevű egyetemi hallgató kijött a kávéházból, az ajtó előtt a horvát blokk hível megtámadták. Angyelkovics kivette a revolvert, mire a rendőrség is beavatkozott és letartóztatta. A rendőrség vezetője uton a Frank-pártiak téglákat dobáltak Angyelkovicsra és megsebesítették.

— **Az utódállamok nacionalizálják a Meini cég fiókjait.** A Délbácska bécsi szerkesztősége jelenti: A bécsi Meini Gyula cégnek a monarchia területén mindenütt voltak fiókjai. Ezeknek átvételére a bécsi központ minden államban külön részvénytársaságot fog alapítani. A magyar részvénytársaság megalapítására most folynak az előkészületek. Mihegyt ez megtörténik,orra kerülnek a jugoszláv, csehszlovák, román és lengyel nemzeti részvénytársaságok.

Színház — Mozi

Judex új megbízatása IV. Minden jelenetében páratlan legalmasságu film, amely át van szöve humoros és derűs jelenetekkel is. A film szcenarozása a rendezői tudás tökéletes alkotása, képei a fotóművészet remeke. Az izgalmas és nagyszerűen szórakoztató film az utolsó hónapok összes filmtermékei között a legsikerültebbnek értékelhető. Még ma este mutatja be az Apolló.

A Chat Noir áprilisi műsorát szombaton este mutatja be. A jelek szerint a legjobb és legértékesebb művészi számokból összeállított műsor a jövő hónapban vezetni fog a noviszádi színpadokon. Föltűnő sikerre számíthatnak, különösen a célzó művész mutatóványai, amelyek érdekességben és izgalmas szépségben minden eddigit fölülmulnak.

Munkásműkedvelő előadás a Szlobodában. A legteljesebb érdeklődés előzi meg az újjvidéki Munkás Szakszervezeti Tanács vizsgáló bizottsága által április 1-én rendezendő műkedvelő előadást, amelyen Tóth Ede nagyhatalmú népszínműve, a „Falu rossza“ kerül színpadra magyar és a „Piroszászló alatt“ c. egyfelvonásos dráma szerb nyelven. Az előadás este 8 órakor kezdődik.

Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár

Novisad — Ujvidék.

Részvénytőke és tartalékalap 10¹/₂ millió.
Betétállomány — — — — — 50 millió.
Pénzügyminiszteri engedéllyel devisa kereskedelemre jogosítva.

332

Külföldi átutalások legelőnyösebb napi árfolyamou.

Fizetőhelyeink: Wien: Anglo-Oesterreichische Bank
Prága: Prager Kredit Bank
Páris: Credit Lyonnais.
Berlin: Deutsche Bank
Triest: Banca Commerciale Triestina
Budapest: Magyar Államias Hitelbank

Betéteket, amelyeket mindenkor felmondás nélkül fizetünk vissza, 6%-al kamatoztatunk; 3 vagy 6 óra lekötött betéteknél kedvezményes kamatozást nyújtunk.

SPORT

• Rovatvezető: Nemes Károly •

* **Sztika Rezső** a NAK nagy klasszisu fedezete vasárnap a centerhalf helyén fog csapatában szerepelni.

* **Bubenheimer** a J. Makkabi első csapatában fog játszani vasárnap balszélsőt. A kiváló athléta ki csak, mint „amatőr“ ment le a football tréningekre, ott olyan megértő és kiforrott football tudást mutatott, hogy egyesülete az első csapatba szerepelteti.

gazdasági orosz kor nek folyó tevékeny országban itt most v és francia lyek eddli A Balkán hatalmi p mondatáv Leg litkának olasz ga majd saji olasz kor Balkán k blizos tá kenyiség delme al kenyiség, kivétel i tetéssel a ydnak E bun és Egyfelől tők köz közeledt Az galja A vezérlo lrányuló séglik v kéit ha szág bé pal kér nyívé sét, am szokéva tért és egy na szinüle nyezőj

Az

munka szokat szomb hajnal éjszak tömeg vagy szoka cára emell példa törtér árain mind maga taláb tel, a volt

és e vat ebbi ki a

kiop adái háé mor arát tu's ron vök

állá am pol vol ter pla ere ral sel vá

* A mind érdekesebb bajnoki kampány vasárnapi fordulójának kiemelkedő és a helybéli közönség szempontjából legérdekesebb sporteseménye, a két novisadi csapat találkozója lesz. A két csapat mindig iparkodott a multban egymást udvariasan kikerülni, és ez az oka, hogy a két egyesület egy bajnoki mérkőzésen kívül mindössze egy barátságos mérkőzést játszott egymással. A J. Makkabi eddig rossz csapattal küzdött a bajnoki mérkőzésein és csak vereségeket könyvelhetett el. Vasárnapra azonban olyan csapattal áll ki, amely eddig városunkat a bajnokságban még legjobban reprezentáló NAK-ot könnyen megfoszthatja 2 értékes ponttól. Megértjük, hogy a J. Makkabi minden erejéből javítani akar rossz bajnoki pozícióján, de nemhe lyeseljük, hogy ezt éppen a novisadi ellenfeleivel szemben forszírozza. Ez az erőcentralizálás könnyen úgy nézhet ki, mintha nem a bajnoki pontok megszerzéséért folyva olyan ambícióval hanem a NAK „letörését” céloznák.

Megértjük, hogy a helyi rivalizáció elmaradhatatlan ott, ahol több jó csapat van otthon. Ez esetben azonban mégsem lehet elv az hogy „minden novisadi csapatnak a bajnoki lista végén a helye”.

A vasárnapi mérkőzés sport szempontból valóban elsőrangú fog nyújtani, mégis a NAK esetleges veresége a novisadi football sport vereségét fogja jelenteni, ami egy novisadi sportembernek sem lehet az öröme.

* Klubközi értekezlet van ma a Klub kávéház külön termében melyen egyesületünk a husvétli programokra vonatkozólag próbálnak megegyezést létesíteni.

* A NAK—J. Makkabi mérkőzésen a következő csapatok állítja a J. Makkabi start-hoz Stern I. — Weisz I. — Berger, — Jaki, Weisz II, Stern II. — Hippih, Csillag, Harasztli, Bence, Bubenheimer, mellyel szemben a NAK rendszer csapatát állítja.

* Topolyára rándul a NAK legközelebbi szabadvasárnapján.

[Felelős szerkesztő: Dr. Szlezák Rezső. Kiadótulajdonos: Fáth Ferenc és társai.]

Apró hirdetések.

KÉRESEK megvételre nagyobb mennyiségű használt szikviz üveget felszerelve és tej nélkül. Vilim Baum, Pozsega (Slavonia) 2608-1-3

IZLESES NYOMTATVÁNYOKAT készít Novisadon a Gutenbergkönyvnyomda, Szabadság-ter 1. 1-1

APOLLO MOZGÓ

MÁRCIUS 31

Judex új megbízatása.

IV. rész.

VADDISZNÓ-JEGYŰ ULMI-EKÉK

ekékés, kormánydeszka hozzá és egyéb ekék és ekealkatrészek, Winter-szekértengelyek, sinvas, vas kocsi vasalásnak és gépműhelyek részére, szegletvas, ablakkeretszegélyvas stb., méret-vaslemez 1/2-5m m-ig, tető-, zár-, cső-, horgany-, horganyozott- és fehérbádóg-lemezek, sodrony- és sodronyszegkek, szerszám, véső és innerbergiacél, épület és butorvasalások, szerszám és gyaluáru, kapitel, asztallábak butor-díszfagaragványok, valamint különböző vasárak allandóan nagy választékban raktáron a legjutányosabb áron kapható:

KUSZLI GYULA

vaskereskedésében Novisad-(Ujvidék). Temerini-utca 8. a Hétszillag-vendéglővel szemben. 10-13

Ügyes vasalónőket

állandó munkára keres 2604-1-4

Weisz Hermina, Novisad

Ruhafestőgyár, Kenyér-u. 51. sz.

Személyforgalom a Tiszán

Staribecsej és Novbecsej között motoros hajóval megindul 1 évi április hó 1-én. Minden nap három időszakban közlekedik, menetrend a legszigorubbán lesz belátva, az esetleges változások, mindig megfelelő időben előre lesznek hírtápiag közölve. Vitekdíj személyenként 10 dinár, katonák és 12 éven aluli gyermekek a felét fizetik, podgyász 50 kgr-ig díjmentes. Menetrend a következő:

Staribecsejről indul 4 óra 30 pkor reggel	
Novibecsejre	5 " 15 " d. e.
Staribecsej	10 " 30 " d. e.
Novibecsej	11 " 20 " d. e.
Saribecsej	16 " — " d. u.
Novibecsej	17 " 30 " d. u.

A vállalat elvállal saját uszóműveivel az SHS. királyság területén minden hízózható vizén 30-40 waggonos utzályok vontatását mindennemű teh-ráru szállítást a leggyorsabb, a legnagyobb biztonság és a legolcsóbb fuvardíj mellett. Az érdekeltiség bízalommal forduljon a vállalathoz, hol a legnagyobb készséggel szolgálnak költségvetésül.

Vécsey Károly vállalkozó

Staribecsej, Kápolna u. 9. sz. 2610 1-3

Eladó fajtisza — 9 hónapos —

FARKASKUTYA

Alkotmány-utca 14. szám alatt.

FEDEZŐ MÉNEK

AMERIKAI ÜGETŐK.

LATAVIEC s. pej 1'30
EZERMESTER fekete 1'32
ARGONAUT S. s. pej 1'29
GRODEK pej 1'28

ELŐJEGYZÉSEKET ELFOGAD

ifj. Gerber Nándor

STARI BEČEJ. 4-7

Szállítási és Fuvarozási Vállalat.

Telef. 270. **KRUMESZ PÁL** Telef. 270.

UJVIDÉK, FUTARI-UTCA 82. SZÁM ALATT.

elvállal helybeli és vidéki áru fuvarozást **teherautóval** vagy stráikocsikkal és áruberaktározást.

CHAT-NOIR Április 1-től

UJ MŰSOR:

KOSCH subrettánc
RUDI ARTMANN komikus
IRENE HELLI angol táncosnő
TILLI LORENZI fantaszt. táncosnő
MARY WURM táncosnő
LAHNER szerb komikus
LILLIAN DUO spanyol tánc
EMILIA GEBAUER zürichi céllövőnő
Frl. IVETTE de fluer tánc
2601-2-6 FRETTE - JAZZ - táncduett

Szalagfűrész,

ahrichtergyalugép, villanymotor eladó
KOVÁCS MIHÁLY, Kula.

FONTOS! RITKA ALKALOM! Csak IV-1-IV-10-ig

Ugy az állami, valamint a magántisztviselők mélyen leszállított árak mellett szerezhetik be cégünknel a mindennapi házi szükségletüket elsőrendű áruból. Ez érvényes a fogyasztási szövetkezetek részére is. Felhívjuk a n. é. közönség szives figyelmét a mai számhoz csatolt részletes árjegyzékünkre. — Tisztelettel

Brača Prodánović Novisad, Duna-u. 22. :-: Telefon: 133.